

Przedsiębiorco uwważaj na PCB

PRZEDSIĘBIORCO – ZASADY POSTĘPOWANIA Z PCB ZNAJDZIESZ W NASTĘPUJĄCYCH AKTACH PRAWNYCH*

- ▶ Ustawa z dnia 20 lipca 1991r. o Inspekcji Ochrony Środowiska j.t. DzU z 2002 r. nr 112, poz. 982, z późn. zm.: nr 113, poz. 984, nr 153, poz. 1271, z 2003 r. nr 170, poz. 1652, nr 190, poz. 1865.
- ▶ Ustawa z dnia 11 stycznia 2001r. o substancjach i preparatach chemicznych DzU z 2001 r. nr 11, poz. 84, z późn. zm.: nr 100, poz. 1085, nr 123, poz. 1350, nr 125, poz. 1367, z 2002 r. nr 135, poz. 1145, nr 142, poz. 1187, z 2003 r. nr 189, poz. 1852, z 2003 r. nr 11, poz. 94, nr 96, poz. 959, nr 121, poz. 1263.
- ▶ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska DzU z 2001 r. nr 62, poz. 627, z późn. zm.: nr 115, poz. 1229, z 2002 r. nr 74, poz. 676, nr 113, poz. 984, nr 153, poz. 1271, nr 233, poz. 1957, z 2003 r. nr 46, poz. 392, nr 80, poz. 717 i 721, nr 162, poz. 1568, nr 175, poz. 1693, nr 190, poz. 1865, nr 217, poz. 2124, z 2004 r. nr 19, poz. 177, nr. 49, poz. 464, nr 70, poz. 631, nr 91, poz. 875, nr 92, poz. 880, nr 96, poz. 959, nr 121, poz. 1263.
- ▶ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach DzU z 2001 r. nr 62, poz. 628, z późn. zm.: z 2002 r. nr 41, poz. 365, nr 113, poz. 984, nr 199, poz. 1671, z 2003 r. nr 7, poz. 78, z 2004 r. nr 96, poz. 959, nr 116, poz. 1208, nr 191, poz. 1956.
- ▶ Ustawa z dnia 11 maja 2001r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej DzU z 2001 r. nr 63, poz. 639, z późn. zm.: z 2002 r. nr 113, poz. 984, z 2003 r. nr 7, poz. 78, z 2004 r. nr 96, poz. 959, nr 121, poz. 1263.
- ▶ Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw DzU z 2001 r. nr 100, poz. 1085, z późn. zm.: z 2002 r. nr 143, poz. 1196; z 2003 r. nr 7, poz. 78, nr 190, poz. 1865; z 2004 r. nr 49, poz. 464.
- ▶ Ustawa z dnia 28 października 2002r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych DzU z 2002 r. nr 199, poz. 1671, z późn. zm.: z 2004 r. nr 96, poz. 959, nr 97, poz. 962, nr 173, poz. 1808.
- ▶ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów DzU z 2002 r. nr 152, poz. 1736.
- ▶ Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 marca 2002 r. w sprawie wymagań dotyczących prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów DzU z 2002 r. nr 37, poz. 339, z późn. zm.: z 2004 r. nr 1, poz. 2.
- ▶ Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji i urządzeń, w których były lub są wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska DzU z 2002 r. nr 96, poz. 860.
- ▶ Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 września 2002 r. w sprawie urządzeń, w których mogły być wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska DzU z 2002 r. nr 173, poz. 1416.
- ▶ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 sierpnia 2003 r. w sprawie standardów emisyjnych z instalacji DzU z 2003 r. nr 163, poz. 1584.
- ▶ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobów klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych DzU z 2003 r. nr 171, poz. 166, z późn. zm.: z 2004 r. nr 243, poz. 2440.
- ▶ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem DzU z 2003 r. nr 199, poz. 1948.

* Stan prawny na dzień 1 grudnia 2000 r.

KLUCZOWE POJĘCIA, OBOWIĄZKI, TERMINY ICH REALIZACJI

Ustawa o substancjach i preparatach chemicznych oraz rozporządzenia wykonawcze do niej

W przepisach tych aktów prawnych sklasyfikowano PCB jako substancję niebezpieczną. Każdy preparat (mieszaninę, roztwór oraz materiał w każdej dowolnej postaci), który zawiera 0,005% PCB i więcej uznano jako preparat szkodliwy, który:

- podlega kumulacji w organizmie, tj. nie jest po spożyciu wydalany (R33),
- działa bardzo toksycznie na organizmy wodne i może powodować długo utrzymujące się niekorzystne zmiany w środowisku wodnym (R 50/53),
- jest niebezpieczny dla środowiska (N).

Na opakowaniach zawierających takie preparaty powinny być umieszczone następujące informacje:

- Xn** – preparat szkodliwy,
- N** – niebezpieczny dla środowiska,
- S2** – chronić przed dziećmi,
- S24/25** – unikać zanieczyszczenia skóry i oczu,
- S61** – unikać zrzutów do środowiska.

Z preparatami z PCB należy postępować zgodnie z instrukcją lub kartą charakterystyki.

Ustawa – Prawo ochrony środowiska

W ustawie wprowadzono definicję PCB, zgodnie z którą są to:

- polichlorowane difenyle,
- polichlorowane trifenyle,
- monometylotetrachlorodifenylometan,
- monometylodichlorodifenylometan,
- monometylofibromodifenylometan

oraz mieszaniny zawierające jakkolwiek z tych substancji w ilości **większej niż 0,005% wagowych łącznie**.

Ponadto w ustawie:

- zakazuje się wprowadzania do obrotu i ponownego wykorzystywania PCB
- nakazuje się sukcesywne usuwanie PCB z urządzeń i instalacji w celu ich unieszkodliwienia
- zobowiązuje się do dokumentowania rodzaju, ilości i miejsc występowania PCB oraz sposobu ich eliminowania

Za nieprzestrzeżenie wprowadzonych zakazów, nakazów i niespełnienie obowiązków nakłada karę aresztu lub ograniczenia wolności!

Ustawa o odpadach

W ustawie o odpadach:

- wprowadzono zakaz odzysku PCB;
- dopuszczono odzyskiwanie odpadów, w których znajdują się PCB, po usunięciu z nich PCB;
- nakazano unieszkodliwianie PCB przez:
  - spalanie w spalarniach odpadów niebezpiecznychoraz dopuszczono:
  - obróbkę fizyczno-chemiczną PCB, a następnie ich unieszkodliwienie,
  - składowanie odpadów w pojemnikach w ziemi (np. w kopalni),

- unieszkodliwianie wymienionymi wcześniej metodami, jeżeli usunięcie PCB jest niemożliwe;
- dopuszczono magazynowanie PCB:
  - przed poddaniem ich jakiegokolwiek z dopuszczonych procesów unieszkodliwiania,
  - w czasie zbiórki w miejscu, gdzie odpady są wytwarzane;
- nałożono obowiązek zamieszczania w karcie ewidencji odpadu informacji o zawartości PCB w odpadzie.

Za złamanie nakazów lub niespełnienie nałożonych obowiązków przewidziano karę aresztu lub grzywny!

Rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji i urządzeń, w których były lub są wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska (DzU z 2002 r. nr 96, poz. 860).

Rozporządzeniem wprowadzono w odniesieniu do urządzeń i instalacji, w których były lub są PCB, rygory dotyczące:

- wykorzystywania i przemieszczania,
- oczyszczania,
- inwentaryzowania,

- informowania terenowych organów administracji o miejscach, ilości i rodzajach występujących PCB,
- terminów ostatecznego oczyszczania i unieszkodliwiania.

Dopuszczono użytkowanie urządzeń lub instalacji, w których znajdują się PCB, maksymalnie do dnia 30 czerwca 2010 r.

Zabroniono dopełniania urządzeń lub instalacji, w których znajdują się PCB, jakimikolwiek cieczami. Nie wolno nadal użytkować instalacji, w których są PCB, a które z racji eksploatacji wymagają uzupełnienia cieczy. Należy poddać je dekontaminacji lub unieszkodliwieniu.

Wprowadzono obowiązek dokonania przeglądów urządzeń lub instalacji w celu stwierdzenia, czy zawierają PCB, i oznaczania ich zawartości metodą chromatografii gazowej.

Wprowadzono obowiązek oznakowania i inwentaryzacji urządzeń i instalacji zawierających PCB. Oznakowaniu podlegają:

- urządzenia, zespoły urządzeń, instalacje, które zawierają PCB w ilości większej niż 5 dm³,
- zbiorniki, w których znajdują się usunięte ciecze zawierające PCB i elementy zanieczyszczone PCB,
- obszary magazynowania urządzeń i zbiorników.

Przemieszczanie PCB powinno odbywać się zgodnie z wymaganiami przepisów o przewozie towarów niebezpiecznych!

SPOSÓB OZNAKOWANIA – Trwały nieścieralny napis umieszczony na urządzeniu lub instalacji:

Zawiera PCB

**Zanieczyszczone
PCB w ilości < 0,05%**

INWENTARYZACJA

Dotyczy:

- urządzeń lub instalacji zawierających PCB,
- urządzeń lub instalacji mogących zawierać PCB.

Obejmuje dokumentację zawierającą:

- nazwę i adres użytkownika urządzenia lub instalacji,
- lokalizację i opis urządzenia lub instalacji,
- ilość PCB zawartego w urządzeniu lub instalacji,
- daty i opis operacji przeprowadzonych lub przewidywanych do przeprowadzenia w odniesieniu do urządzenia lub instalacji,
- datę sporządzenia dokumentu.

Inwentaryzacja podlega bieżącej aktualizacji!

SKŁADANIE WOJEWODZIE COROCZNIE INFORMACJI DOTYCZĄCYCH:

- ilości i miejsc występowania wykorzystywanych PCB,
- instalacji i urządzeń, w których się znajdują lub znajdowały PCB,
- czasu i sposobu usunięcia PCB,
- czasu i sposobu zastąpienia PCB inną substancją.

Wzór dla przedsiębiorców. Informacja o wykorzystywanych PCB

Nazwa i adres wykorzystującego PCB

Lp.	Nazwa instalacji lub urządzenia zawierającego PCB ¹⁾	Miejsce występowania instalacji lub urządzenia zawierającego PCB ²⁾	Ilość PCB ³⁾	Jednostka miary	Stan instalacji lub urządzenia ⁴⁾	Data i sposób usunięcia lub zastąpienia PCB inną substancją ⁵⁾	Data i sposób oczyszczenia lub unieszkodliwienia instalacji lub urządzenia ⁵⁾

Objaśnienia:

- ¹⁾ wpisać właściwą nazwę spośród: transformator; kondensator; silnik elektryczny; pompa próżniowa; magazynowany olej; smar itp.;
- ²⁾ szczegółowość informacji powinna być tak dobrana, aby określała jednoznacznie lokalizację urządzenia lub instalacji;
- ³⁾ podać objętość oleju zawierającego PCB lub masę elementów zanieczyszczonych PCB albo w razie braku możliwości oszacowania ilości cieczy lub masy elementów zanieczyszczonych PCB – masę całego wyrobu;
- ⁴⁾ wpisać właściwe określenie spośród: działająca(e); uszkodzona(e) – (określić stopień uszkodzenia); magazynowane; przeznaczona(e) do unieszkodliwienia;
- ⁵⁾ w razie zlecenia firmie usunięcia lub zastąpienia PCB – podać jej nazwę i adres.

.....
Imię i nazwisko osoby sporządzającej informację

.....
Stanowisko

.....
Telefon

.....
Data sporządzenia

.....
Podpis sporządzającego

DEKONTAMINACJA

Dekontaminacja – usunięcie PCB z urządzeń, instalacji, materiałów i cieczy.

- ▶ dekontaminację uznaje się za spełnioną, jeśli po **6 miesiącach** od napełnienia urządzenia lub instalacji nową cieczą nie stwierdzi się w nich obecności PCB w ilości równej lub większej niż 0,005% wagowych,
- ▶ po dekontaminacji urządzenie lub instalację należy oznakować,
- ▶ urządzenia i instalacje po dekontaminacji można dalej użytkować,
- ▶ usunięte oleje, które zawierają mniej niż 25 mg/kg PCB można poddać regeneracji,
- ▶ pozostałe ciecze, urządzenia lub instalacje, z których nie można było usunąć PCB, stanowią odpady niebezpieczne i podlegają unieszkodliwieniu.

Urządzenie (instalacja) poddane dekontaminacji

Ciecz zawierająca PCB została zastąpiona

..... (nazwa substytutu)

w dniu..... (data)

przez..... (przedsiębiorstwo)

Stężenie PCB

w cieczy usuniętej..... % wagowych

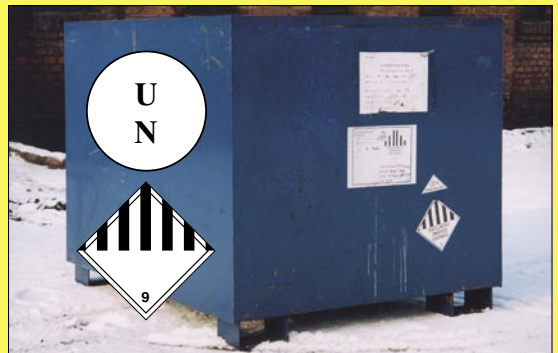
w cieczy nowej..... % wagowych

TRANSPORT ODPADÓW PCB I ODPADÓW URZĄDZEŃ Z PCB

Sposób i warunki transportu muszą odpowiadać wymaganiom określonym w przepisach o przewozie towarów niebezpiecznych.

Oznacza to, że wymagane będzie m.in:

- ▶ zezwolenie właściwego organu na transport odpadów,
- ▶ właściwe opakowanie i oznakowanie uwzględniające klasę niebezpieczeństwa,
- ▶ dokument przewozowy/karta przekazania odpadów,
- ▶ pisemna instrukcja postępowania w razie awarii.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie urządzeń, w których mogły być wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska (DzU z 2002 r. nr 173, poz. 1416).

W rozporządzeniu wskazano urządzenia, w których mogły być wykorzystywane PCB, podając daty ich produkcji i producentów:

▶ Transformatory i kondensatory:

- produkowane w latach 1950–1980,
- główni producenci – USA, Czechosłowacja, ZSRR, NRD/RFN, Polska, Rumunia, Węgry, Szwecja i Austria.

Najczęściej stosowane na kondensatorach oznaczenia kraju – producenta:

- Polska: C,
- NRD: BK, LKC, LKP, LKPI, KCI, KPI, LKPF, LKXF,
- ZSRR: KC,
- Rumunia: FSME, FCME,
- Austria: EMC,
- Szwecja: CR.

▶ Urządzenia elektrotechniczne:

- wyłączniki olejowe,
- rozruszniki oporowe,
- wyłączniki o pojemności oleju większej niż 5 l.

Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (DzU z 2001 r. nr 152, poz. 1736).

W rozporządzeniu zamieszczono jako załącznik następujący wzór karty ewidencji odpadu, na której obligatoryjnie należy umieścić procentową zawartość PCB w odpadzie przekazanym do unieszkodliwienia.

KARTA EWIDENCJI ODPADU*				Nr karty			Rok ewidencji			
Kod odpadu										
Rodzaj odpadu										
Procentowa zawartość PCB w odpadzie										
Posiadacz odpadów				Adres						
Nr REGON				Telefon/fax						
Działalność w zakresie:										
W ☐		Zb ☐		Tr ☐		Od ☐		Un ☐		
Miesiąc	Masa wytworzonych odpadów [Mg]	Masa przyjętych odpadów [Mg]	Nr karty przekazania odpadu	Gospodarowanie odpadami						podpis osoby sporządzającej
				we własnym zakresie			odpady przekazane innemu posiadaczowi odpadów			
				masa [Mg]	metoda odzysku R	metoda unieszkodliwiania D	masa [Mg]	nr karty przekazania odpadu		

*Szczegółowe zasady wypełniania karty zamieszczono w załączniku do rozporządzenia.

UNIESZKODLIWIANIE

Odpady PCB – kody klasyfikacyjne (wg rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie katalogu odpadów)

13 01 01*	Oleje hydrauliczne zawierające PCB
13 03 01*	Oleje i ciecze stosowane jako elektroizolatory i nośniki ciepła zawierające PCB
15 02 02*	Sorbenty, materiały filtracyjne (w tym filtry olejowe nieujęte w innych grupach), tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi (np. PCB)
16 01 09*	Elementy zawierające PCB
16 02 09*	Transformatory i kondensatory zawierające PCB
16 02 10*	Zużyte urządzenia zawierające PCB albo nimi zanieczyszczone inne niż wymienione w 16 02 09
17 05 03*	Gleba i ziemia, w tym kamienie, zawierające substancje niebezpieczne (np. PCB)
17 09 02*	Odpady z budowy, remontów i demontażu zawierające PCB (np. substancje i przedmioty zawierające PCB: szczeliwa, wykładziny podłogowe zawierające żywice, szczelne zespoły okienne, kondensatory)

* Zaliczone do odpadów niebezpiecznych.

- Zgodnie z postanowieniami art. 25 ustawy o odpadach, dekontaminację, transport i unieszkodliwienie mogą wykonywać wyłącznie wyspecjalizowane firmy, posiadające zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie gospodarowania takimi odpadami.
- Firmy unieszkodliwiające PCB w procesie termicznym (spalanie) muszą spełniać wymogi przepisów prawnych dotyczących takiego rodzaju unieszkodliwienia zawartych w następujących rozporządzeniach:
  - Ministra Gospodarki z dnia 21 marca 2002 r. w sprawie wymagań dotyczących prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów (DzU z 2002 r. nr 37, poz. 339, z późn. zm.),
  - Ministra Środowiska z dnia 4 sierpnia 2003 r. w sprawie standardów emisyjnych z instalacji (DzU z 2003 r. nr 163, poz. 1584.).
- Obowiązuje zakaz oddawania odpadów PCB na złom i składowiska odpadów komunalnych.

UWAGA PRZEDSIĘBIORCY!

Ponieważ koszty unieszkodliwiania olejów i odpadów z PCB oraz dekontaminacji urządzeń zanieczyszczonych PCB (transformatorów i kondensatorów) obciążają przedsiębiorców-ich posiadaczy, informujemy, że istnieje możliwość uzyskania środków na te działania z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw”. W tym celu należy złożyć wniosek do NFOŚiGW, który pełni funkcję instytucji wdrażającej działanie 2.4 w tym programie.

WAŻNE DATY

31 grudnia 2002 r.

termin oznakowania urządzeń i instalacji zawierających więcej niż 5 dm³ PCB (wg rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2004 r.).

31 grudnia 2002 r.

termin dokonania inwentaryzacji urządzeń i instalacji z PCB (wg rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2004 r.).

31 grudnia 2003 r.

opracowanie planów dekontaminacji i unieszkodliwiania PCB zgodnie ze wskazaniami zawartymi w krajowym planie gospodarki odpadami, przyjętym przez Radę Ministrów w 2002 r. (MP z 2003 r. nr 11 poz. 159). Obowiązek opracowania planów gospodarki odpadami wynika z rozdziału III ustawy o odpadach oraz ustawy o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw.

30 czerwca 2010 r.

ostateczny termin wykorzystania PCB w użytkowanych urządzeniach i instalacjach (wg rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2004 r.).

31 grudnia 2010 r.

ostateczny termin usunięcia i unieszkodliwiania odpadów z PCB dla ich posiadaczy (art. 40 ustawy o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw.)

TAK NIE POSTĘPUJ!

TO GROZI SKAŻENIEM ŚRODOWISKA!

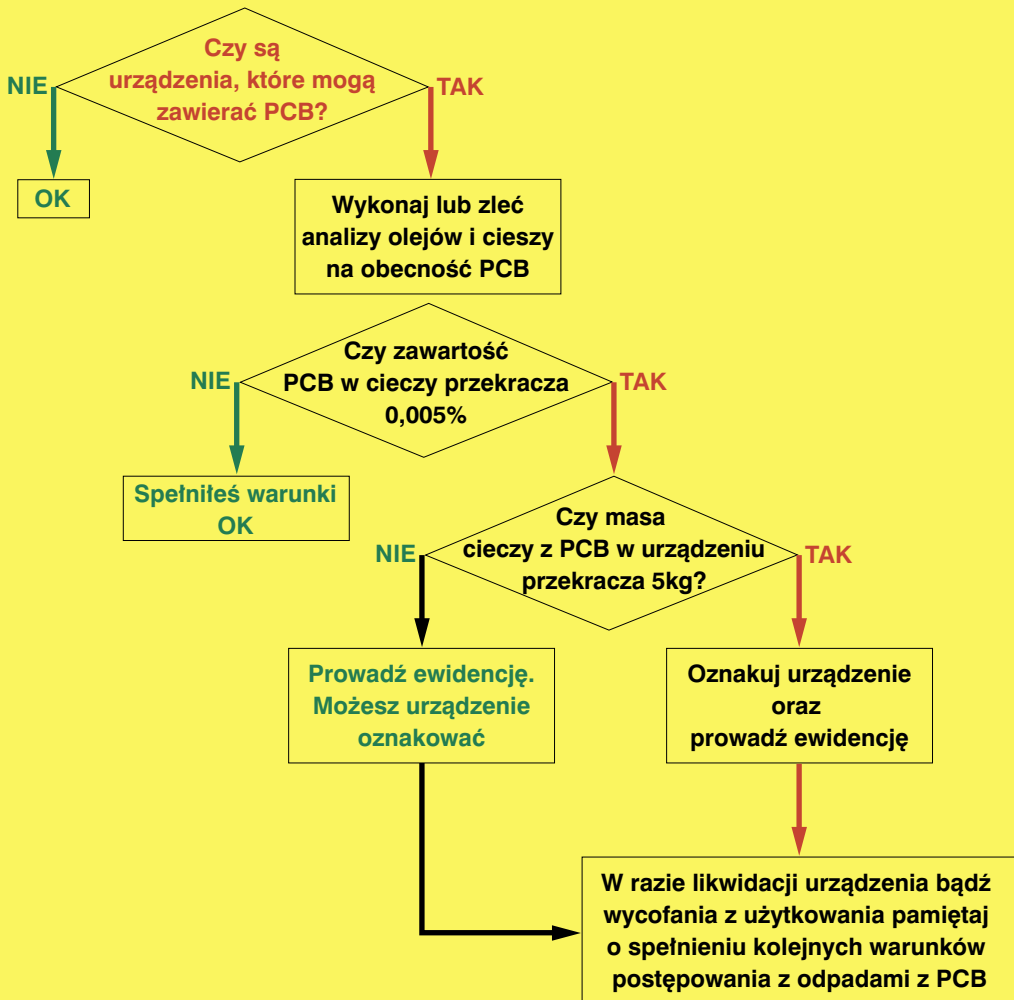
IDENTYFIKACJA I OZNAKOWANIE URZĄDZEŃ ZAWIERAJĄCYCH PCB

Przedsiębiorco – przejrzyj i sprawdź oznaczenia na następujących urządzeniach:

- urządzeniach energetycznych,
- systemach grzewczych,
- wymiennikach ciepła,
- urządzeniach hydraulicznych.

Postępuj zgodnie z normami: PN-EN 50225 oraz PN-EN 50195!

SCHEMAT POSTĘPOWANIA

SCHEMAT POSTĘPOWANIA Z URZĄDZENIAMI ZAWIERAJĄCYMI PCB

ANALITYKĘ PCB PROWADZĄ NASTĘPUJĄCE INSPEKTORATY OCHRONY ŚRODOWISKA:

➤ **w Bydgoszczy**

85-018 Bydgoszcz
ul. Piotra Skargi 2
tel.: (052) 582 64 66 – 68
fax: (052) 582 64 69

➤ *delegatura w Gorzowie Wielkopolskim*

66-400 Gorzów Wlkp.
ul. Kostrzyńska 48
tel.: (095) 735 91 92 do 95 wew. 24

➤ *delegatura w Kaliszu*

62-800 Kalisz
ul. Piwonicka 19
tel.: (062) 764 63 30
fax: (062) 766 33 29

➤ **w Krakowie**

31-011 Kraków
Plac Szczepański 5
tel.: (012) 422 48 95
fax: (012) 422 36 12

➤ **w Lublinie**

20-092 Lublin
ul. Obywatelska 13
tel.: (081) 718 62 01
fax: (081) 718 62 55

➤ **w Płocku**

09-400 Płock
ul. Kochanowskiego 5
tel.: (024) 262 94 01, 264 51 99, 262 96 50
fax: (024) 262 94 01

➤ **w Warszawie**

00-716 Warszawa
ul. Bartycka 110A
tel.: (022) 651 06 60, 651 06 75, 651 07 07
fax: (022) 651 06 76

➤ **w Zielonej Górze**

65-231 Zielona Góra
ul. Siemiradzkiego 19
tel.: (068) 45 48 550
fax: (068) 45 48 459

ORAZ:

➤ **Centralne Laboratorium Naftowe**

02-091 Warszawa
ul. Żwirki i Wigury 31
tel.: (022) 659 60 41

➤ **Instytut Chemii i Technologii Nafty i Węgla Politechniki Wrocławskiej**

50-344 Wrocław
ul. Gdańska 7/9
tel.: (071) 320 65 07

➤ **Instytut Chemii i Technologii Nieorganicznej Politechniki Krakowskiej**

31-155 Kraków
ul. Warszawska 24
tel.: (012) 633 03 00

➤ **Państwowy Instytut Weterynarii w Puławach**

24-100 Puławy
Al. Partyzantów 54
tel.: (081) 886 30 51

➤ **Akademia Medyczna**

im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu
60-700 Poznań
ul. Grunwaldzka 6
tel.: (061) 865 95 66

➤ **Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej Uniwersytetu Gdańskiego**

80-252 Gdańsk
ul. Jaśkowa Dolina 29
tel.: (058) 341 20 79

➤ **Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska Zakład Chemii Środowiska**

02-084 Warszawa
ul. Żwirki i Wigury 101
tel.: (022) 822 30 35

➤ **Instytut Celulozowo-Papierniczy Laboratorium Ochrony Środowiska**

90-570 Łódź
ul. Skłodowskiej Curie 19/27
tel.: (042) 638 03 51

PRZYDATNE ADRESY

Zbieraniem, dekontaminacją oraz unieszkodliwianiem urządzeń i odpadów zawierających PCB zajmują się w Polsce m. in. następujące uprawnione podmioty gospodarcze:

- ▶ **ANWIL S.A. we Włocławku**
ul. Toruńska 222, 87-805 Włocławek
tel.: (054) 236 30 91
fax: (054) 236 19 83
posiada instalację do termicznego unieszkodliwiania cieczy zawierających PCB;
- ▶ **Przedsiębiorstwo Usług Specjalistycznych i Projektowych CHEMEKO Sp. z o.o. we Włocławku**
ul. Toruńska 222, 87-805 Włocławek,
tel./fax: (054) 237 21 76
prowadzi dekontaminację transformatorów oraz organizuje dostawy odpadów z PCB do unieszkodliwiania w instalacji w ANWIL;
- ▶ **Firma LOBBE w Dąbrowie Górniczej**
ul. Koksownicza 16, 42-523 Dąbrowa Górnicza
tel.: (032) 795 57 67
fax: (032) 795 57 68
posiada instalację do termicznej utylizacji odpadów przemysłowych i niebezpiecznych;
- ▶ **Zakłady Chemiczne ROKITA S.A. w Brzegu Dolnym**
ul. Sienkiewicza 4, 56-120 Brzeg Dolny
tel.: (071) 319 20 00, 319 30 00
fax: (071) 319 25 20, 319 21 89
posiadają instalację do termicznego unieszkodliwiania cieczy zawierających PCB;
- ▶ **Firma POFRABAT Sp. z o.o. w Warszawie**
ul. Helikopterów 1, 04-796 Warszawa
tel.: (022) 612 77 07
fax: (022) 612 75 36
realizuje zbiórkę kondensatorów z PCB w celu przekazania ich do całkowitego zniszczenia za granicą, dysponuje wydanym przez siebie katalogiem urządzeń zawierających PCB;
- ▶ **Firma TIGRET Sp. z o.o. w Michałowicach**
ul. Rumuńska 29b, 05-816 Michałowice
tel.: (022) 753 02 62
fax: (022) 753 03 94
sprzedaje testy do stwierdzania obecności PCB lub jego braku w urządzeniach.

